Raadsvoorstel

Zaaknummer	:	884061			
Raadsvergadering	:	14 mei 2024			
Onderwerp	:	Wijziging gemeenschappelijke regeling ECAL 2024			
Collegevergadering	:	16 april 2024			
Portefeuillehouder	:	Burgemeester J.H.A. van Oostrum			
Steller	:	Kim Kaak Team DIV/Secretariaat	tel.	:	0545-250250

Te nemen besluit
De Gemeenschappelijke Regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) wijzigen conform bijgaand ontwerpbesluit.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen maakt het noodzakelijk de gemeenschappelijke regeling aan te passen. Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Doel van deze wetswijziging is het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen enerzijds en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden anderzijds. Bestaande regelingen moeten uiterlijk 1 juli 2024 zijn aangepast aan de gewijzigde Wgr. Het beoogd effect van dit raadsbesluit is dat de gemeenschappelijke regeling ECAL voldoet aan de Wgr.

Argumentatie

1.1 *Door de huidige Gemeenschappelijke Regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers aan te passen voldoen we aan de wettelijke eisen die voortkomen uit de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).*
Gemeenschappelijke regelingen moeten op basis van overgangsrecht voor 1 juli 2024 aangepast zijn.

Kanttekeningen en risico's
Er zijn geen kanttekeningen of risico's.

Financiën
Geen financiële consequenties.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Niet van toepassing

Duurzaamheid
Niet van toepassing

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

Communicatie
Nadat de raad akkoord is met het raadsbesluit moet de gemeente Berkelland het kenbaar maken richting het Algemeen Bestuur van het ECAL en moet het besluit (geaccordeerd door alle gemeenten) gepubliceerd worden door het ECAL via officiëlebekendmakingen.nl.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De regeling is tot stand gekomen door eensluidende besluiten van de gemeenteraden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

Planning en evaluatie
Zoals hierboven opgemerkt, is de GR ECAL aangegaan door eensluidende besluiten van raden én colleges van de deelnemende gemeenten. De door te voeren aanpassingen komen tot stand na enkelvoudige besluitvorming van de colleges en gemeenteraden. Er hoeft geen ontwerpwijziging voor een zienswijze aan de raden te worden voorgelegd zoals bedoeld in artikel 1, lid 2, Wgr. Ook ontbreekt het moment waarop de raden de toestemming als bedoeld in artikel 1, lid 4, Wgr moeten geven. Er is met andere woorden geen tijdrovende procedure nodig om te komen tot aanpassing van de GR ECAL.

Alternatieven
Het wijzigen van de GR ECAL is een wettelijke verplichting.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 14 mei 2024

De raad, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland, ieder voor zover bevoegd;

overwegende dat de Regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers 2011 aanpassing behoeft als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 juli 2022 (Stb 2022, 18);

gelezen het advies van het algemeen bestuur van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers d.d. 4 april 2024;

gelet op artikel 1, lid 1 en lid 5, Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 32 lid 1 Regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers 2011;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 april 2024

b e s l u i t:

De **Regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers 2011 als volgt te wijzigen:**

Artikel 1
Ingevoegd wordt Hoofdstuk 5a dat als volgt luidt:

5A. ZIENSWIJZEN, PARTICIPATIE EN EVALUATIE

Artikel 20a
1. Het dagelijks bestuur kan andere voorgenomen besluiten van het dagelijks dan wel algemeen bestuur dan die waarvoor de wet of deze regeling dat voorschrijft om een zienswijze voorleggen aan de gemeenteraden. Het dagelijks bestuur biedt de raden dan een termijn van minimaal acht weken voor het naar voren brengen van een zienswijze.

2. Tegelijkertijd met de toezending van het definitieve bestuursvoorstel stelt het dagelijks bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel 20b
1.Het dagelijks bestuur kan bepalen dat voorgenomen besluiten van het algemeen bestuur voor participatie worden opengesteld.

2. Het dagelijks bestuur stelt een participatieprotocol vast en stuurt dit ter kennisneming aan het algemeen bestuur.

Artikel 20c
1. Het algemeen bestuur kan besluiten om de regeling of één of meer onderdelen daarvan te evalueren.

2. Het dagelijks bestuur zal dan een evaluatievoorstel aan de deelnemende colleges voorleggen. Daarbij wordt de deelnemende colleges een termijn van 8 weken geboden voor het ter kennis van het dagelijks bestuur brengen van een zienswijze.

Artikel 2

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:
Artikel 31
1. Elk der deelnemers kan uit de gemeenschappelijke regeling treden met ingang van een begrotingsjaar, mits de opzeggende deelnemer het besluit daartoe tenminste 1 jaar voordien ter kennis heeft gebracht van de overige deelnemers.

2. Het dagelijks bestuur inventariseert de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding, welke worden vastgelegd in een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingsplan.

3. Het uittredingsplan bevat in ieder geval de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die gedurende een periode van vijf jaar het directe gevolg zijn van de uittreding. Tevens bevat het uittredingsplan de uittreedsom die betaald moet worden door de uittredende gemeente.

4. De kosten voor het uittredingsplan komen voor rekening van de uittredende gemeente.

5. Voor het opstellen van het uittredingsplan wijst het algemeen bestuur een onafhankelijke adviseur aan die in opdracht van het dagelijks bestuur het concept-uittredingsplan voorbereidt. Het algemeen bestuur wijst de onafhankelijke adviseur aan op basis van een gezamenlijke voordracht van het college van de uittredende gemeente en het dagelijks bestuur. Indien geen overeenstemming kan worden bereikt over een gezamenlijke voordracht, wijst het algemeen bestuur de onafhankelijke adviseur aan op basis van een bindende voordracht van een selectiecommissie bestaande uit drie leden van het algemeen bestuur, waaronder in ieder geval een vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van het college dat voornemens is uit te treden.

6. De onafhankelijke adviseur neemt bij het bepalen van de uittreedsom het bepaalde in dit artikel in acht en baseert zich daarbij op de jaarrekening van het begrotingsjaar direct voorafgaand aan het moment van het kenbaar maken van het voornemen van uittreding. Tevens kan de onafhankelijke adviseur bij de berekening van de uittreedsom een risico-opslag van maximaal 5% op de uittreedsom toepassen om eventueel onvoorziene toekomstige kosten gerelateerd aan de uittreding te ondervangen. Deze opslag vrijwaart de uittredende gemeente van alle toekomstige onvoorzienbare kosten.

7. Het college dat voornemens is uit te treden wordt gedurende een termijn van twaalf weken in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het concept-uittredingsplan.

8. Uiterlijk twaalf maanden nadat het gemeentebestuur zijn voornemen tot uittreding overeenkomstig het eerste lid bekend heeft gemaakt stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast.

9. Het algemeen bestuur is gehouden redelijkerwijs al het mogelijke te doen om de uittreedsom zo laag mogelijk te houden. Het algemeen bestuur onderzoekt in dat kader met de uittredende gemeente de mogelijkheid tot overname van personeel, activa en contracten. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het college-besluit tot uittreding.

10. Nadat het uittredingsplan is vastgesteld en het college definitief heeft besloten uit te treden,
a. geldt voor de uittreding uit de regeling een opzegtermijn van 1 jaar, ingaande op 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar,
b. is de uittredende gemeente gehouden om binnen 6 maanden de voor haar vastgestelde financiële verplichtingen aan de regeling te voldoen, tenzij het algemeen bestuur unaniem tot het hanteren van een andere termijn besluit.

Artikel 3
Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2024.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 mei 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

14 mei 2024

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Wijziging gemeenschappelijke regeling ECAL 2024

Inleiding
De Gemeenschappelijke Regeling Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (hierna: GR ECAL) is op 1 juli 2011 in werking getreden. Met deze regeling is een openbaar lichaam opgericht, genaamd “Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers”.

Doelstelling van de gemeenschappelijke regeling
Volgens artikel 3 van de regeling heeft het Erfgoedcentrum de volgende doelen:

a. het overeenkomstig de Archiefwet 1995 beheren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van archiefbescheiden van de deelnemende en andere overheidslichamen;

b. het toezicht door de streekarchivaris op het beheer van de niet naar de centrale archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers en andere overheidslichamen als hiervoor genoemd onder a.;

c. het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord;

d. het binnen en in het verlengde van de onder a. tot en met c. omschreven doelstellingen, ontplooien van activiteiten die direct en aanwijsbaar de financieel-economische positie van het Erfgoedcentrum ten goede komen.

Betrokken bestuursorganen
De regeling is tot stand gekomen door eensluidende besluiten van de gemeenteraden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen
Op 1 juli 2022 is de wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Doel van deze wetswijziging is het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen enerzijds en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden anderzijds. Bestaande regelingen moeten uiterlijk 1 juli 2024 zijn aangepast aan de gewijzigde Wgr.

Waar komen de wijzigingen op neer? Hieronder een overzicht.
De wijzigingen die uit de wijzigingswet voortkomen zijn te verdelen in twee soorten bepalingen. Bepalingen die met de ingang van de wet in werking zijn getreden en bepalingen die bij de wijziging van de GR in werking treden.

<u>a. bepalingen die direct per 1 juli 2022 werken:</u>

1. Bij het treffen van een GR door het college krijgt de raad 8 weken voor het geven van een zienswijze over het ontwerp van de regeling. Dat is nieuw. De raad had op dit vlak alleen de mogelijkheid om toestemming te onthouden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang. Opgemerkt wordt dat dit niet van toepassing is op de GR Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (hierna: GR ECAL)
2. Gemeenteraden van deelnemende gemeenten kunnen besluiten tot het uitvoeren van een gemeenschappelijk raadsonderzoek naar door een orgaan van een GR gevoerd bestuur.
3. Als de gezamenlijke raden daartoe een voorstel doen, is het algemeen bestuur van een GR verplicht een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. Deze commissie wordt bemenst door leden van de betreffende gemeenteraden. Die adviescommissie kan het

algemeen bestuur van advies voorzien, de besluitvorming van de raen van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling voorbereiden en die raden van advies voorzien.
4. Rekenkamers hadden al de bevoegdheid tot het verrichten van onderzoek binnen een GR, inlichtingen in te winnen, documenten te vorderen en indien nodig een onderzoek in te stellen. De wetswijziging verduidelijkt dat de rekenkamer daarnaast onderzoek kan doen naar gevoerd bestuur binnen een GR.
5. Jaarlijks vóór 30 april moeten de raden van de deelnemende gemeenten van het DB van het openbaar lichaam dat bij GR is ingesteld een kaderbrief met het oog op de ontwerpbegroting van het volgende jaar. Tenminste 12 weken voordat het DB van een GR de ontwerpbegroting naar het AB stuurt moet deze ontwerpbegroting naar de raden van de deelnemende gemeenten worden gestuurd. Deze hebben vervolgens gelegenheid hun zienswijze over de ontwerpbegroting aan het DB kenbaar te maken. Voordat het AB de begroting vaststelt, is het DB verplicht de raden schriftelijk en gemotiveerd in kennis te brengen van zijn oordeel over de ingediende zienswijzen en welke conclusies hij daar eventueel aan verbindt.

b. bepalingen die (pas) in werking treden na aanpassing van bestaande GR-en.

6. In de regeling moet worden vastgelegd voor welke besluiten van het bestuur van de GR vooraf een zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten moet worden gevraagd. Alvorens het betreffende orgaan van de GR een besluit mag nemen, moet over de beoordeling van een dergelijke zienswijze schriftelijk en gemotiveerd worden gecommuniceerd naar de betreffende raden. Daarbij wordt eventueel vermeld welke conclusies daaraan worden verbonden.
7. Elke GR moet bepalingen bevatten over wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen hiervan. Ook moet elke regeling bepalingen bevatten over vereffening van het vermogen na ontbinding van de regeling.
8. In de regeling moet worden opgenomen of, en zo ja op welke wijze, burgers de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen die de GR tot zijn takenpakket rekent.
9. In de regeling moet worden opgenomen op welke wijze het bestuur van de GR invulling moet geven aan de bij hem rustende actieve informatieplicht (Overigens bevat de Wgr al een direct werkende passieve informatieplicht richting gemeenteraden.)
10. In de regeling moet worden bepaald op welke wijze de regeling wordt geëvalueerd.
11. In de regeling moet worden vastgelegd op welke manier een gemeente uit de regeling kan treden en hoe moet worden omgegaan met de gevolgen daarvan, met inbegrip van de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon. Bij dit laatste moet worden gedacht aan zaken als personeel, contracten, huisvesting en investeringen.

Procedure van totstandkoming aanpassing GR ECAL
Zoals hierboven opgemerkt, is de GR ECAL aangegaan door eensluidende besluiten van raden én colleges van de deelnemende gemeenten. Voor de door te voeren aanpassing in de tekst van de bestaande regeling is dit gegeven van belang: de door te voeren aanpassingen komen tot stand na enkelvoudige besluitvorming van de colleges en gemeenteraden. Er hoeft dus geen ontwerpwijziging voor een zienswijze aan de raden te worden voorgelegd zoals bedoeld in artikel 1, lid 2, Wgr. Ook ontbreekt het moment waarop de raden de toestemming als bedoeld in artikel 1, lid 4, Wgr moeten geven. Er is met andere woorden geen tijdrovende procedure nodig om te komen tot aanpassing van de GR ECAL.

Verwerking in bestaande gemeenschappelijke regeling
In de artikelen 18 en 19 van de bestaande GR ECAL is al volledig voorzien in zowel de actieve als de passieve inlichtingenplicht. Hiermee is dus al voldaan aan hetgeen in de opsomming hierboven onder punt 9 is genoemd.

Voorgesteld wordt om een nieuw hoofdstuk 5a op te nemen, en daarin op te nemen bepalingen over het bieden van de mogelijkheid aan de raden tot het geven van een zienswijze, participatie en evaluatie. Verder is het voorstel om het bestaande artikel 31 herzien waarmee wordt tegemoet

gekomen aan de wettelijke eis om in detail te omschrijven op welke wijze uittreding kan plaatsvinden.